

spisovatel věren své theorii o podílu parlamentu na výkonu moci zákonodárné ve státech monarchických. ¹⁾ řk.

Státoprávní politika. (Knihovna Samostatnosti seš. 23.—29., sv. XI.) V Praze 1903. — *Hajn A.: Politické strany u nás.* V Pardubicích 1903.

Oba spisy mají pro ústavní právo zajímavost pouze potud, pokud obsahují názory různých politických stran na povahu historického práva státního českých zemí a na jeho poměr k nynější říšské ústavě. Prvý spis jedná o podstatě státního práva v historickém vývoji, o významu jeho se stanoviska národnostního, kulturního a národohospodářského, dále pak o vývoji státoprávní politiky od 1848 do přítomnosti a o státoprávní politice přítomnosti i budoucnosti. V právnickém a státovědeckém podkladu líčení drží se spis celkem starších formulací, ač nikoli veskrze správně; ²⁾ nedostatek přesného dogmatického vymezení státoprávních pojmů lze však omluviti především politickým účelem spisu. řk.

Przegląd prawa i administracyi 1902. *Jan Guckler,* Kilka uwag do kwestyi odszkodowania za nierogaciznę wybitą z powodu pomoru, práce zabývající se sociálně důležitou otázkou náhrady škody za dobytek v případě moru poražený, jejíž zákonné upravení cis. nařízením ze dne 2. května 1899 č. 81. ř. z. a ze dne 15. září 1900 zanechává mnoho pochybností a případů nerozhodnutých. — Prof. Dr. *St. Starzyński* pokračuje z minulého ročníku v otázkách právně-politických, jež byly předmětem rokování sněmovních (haličských) v r. 1901 a 1902 a jedná o zákonodárné činnosti sněmu 1902. Dr. Čk.

Czasopismo prawnicze i ekonomiczne 1902. Dr. *Tad. Bresiewicz* dokončuje z minulého ročníku práci svou o smlouvách administrativních. — Prof. Dr. *Madejski,* Polityczne prawo wolności narodowej; práce vydaná 1901 německy v 2. sešitě *Studien zur Rechtssprechung des Reichsgerichtes.* Stanoviv nejprve pojem kmene národního a národa, zabývá se autor otázkou podnětu práva článkem 19. zákl. zák. garantovaného, jakož i jeho obsahem a před-

¹⁾ V. o tom Sbor. II. 416.

²⁾ Z četných dokladů: Na p. 27. se praví, že »státoprávní postavení království Českého, zračí se také v naprosté samostatnosti zemského majetku, který jest zemským majetkem státním«. V majetkové samostatnosti země dochází však výrazu pouze její povaha jako korporace; z pouhé majetkové samostatnosti nedá se ještě ani dokázati veřejnoprávní ráz země jako korporace; státoprávní postavení země (a všech zemí cislajtanských) dochází výrazu jedině potud, pokud země vykonávají funkce jako jiné státy a pokud mají vlastní skutečné státní orgány, které jinak jen státům přísluší. Státoprávní postavení země nepřesahuje tedy nijak obor zemského zřízení, zemské ústavy, pokud tato obsahuje normy rázu státoprávního. Povaha země, jako majetkového subjektu, nezaručuje jí ještě žádné státoprávní povahy. — Na p. 127. vyložen byl rozdíl státního práva a autonomie tak, že by dle tohoto výkladu žádný dílčí stát spolkového státu, protože dílčí státy mají jen autonomii v záležitostech spolkové ústavě nepřikázaných, nebyl státem s vlastní zákonodárnou mocí a nebyl by dle uvedeného nejasného výkladu vůbec ani státem. Že naše zemské sněmy jsou bezprostředními orgány právě tak jako říšská rada, o tom není dnes v státovědecké literatuře žádných pochybností.